

Pisiasjadest suurteni ehk elagu elu!

Francesc Miralles „Armastus pisiasjadest”

Tänapäev, 2008

„Naudi väikeseid asju, sest ühel päeval võid vaadata tagasi ja saada aru, et need olid suured asjad.” (Robert Brault)

„Armastus on kaunis lill, aga seda tuleb otsida kuristiku servalt.” (Stendhal)

Francesc Miralles'i (1968; katalaani esseist, kirjanik, muusik, tõlkija; mitme mõjuka kirjandusauhinna võitja) romaan on pisiasjadest. Pisiasjadest, mis viivad suurteni, ja nende pisiasjade märkamisest, sest teose peategelane Samuel de Juan pole enne mitmemärgilise sündmuse toimumist just varmas neid tähele panema. Ta on poissmees, keskeas, kohaliku ülikooli saksa keele ja kirjanduse õppejõud ning, mis kõige tähtsam, tema elu on rutiinne ja ta on sellega rahul. Kuni ühe erilise uusaastaööni, millest alates enam miski endistviisi olema ei saa.

Pisiasjade hulk, mis Samueli senist elu mõjutama hakkab, kasvab justkui lumepallina, mida mees enam peatada ei jõua (ega tahagi). Kass Mishima, kelle olemasolust Samuel esialgu kuuldagi ei taha, vanamehed Titus ja Valdemar, kelle olemasolus hakkavad kahtlema nii Samuel, mehed ise kui ka lugeja, ning Gabriela, naine „kelle ümber kõik keerleb“.

Kõigi sündmuste (juhuslike või mitte) algatajaks saab üks kodutu. Täpsemini: kodutu neljajalgne, kes pärast Samueli ponnistusi ei kavatsegi mehe juurest lahkuda. Ja aegamisi, tasahilju avastab Samuel, kui võrd tähtsat rolli kass Mishima tema elus mängib. Tänu kassile kohtab ta ülakorrusel elavat kummaliste raamatute (Kas teos „Väike igapäevane võlukunsti kursus” ei tundu mitte kummaline?) koostajat Titust, kellele tõttu näeb Samuel oma lapsepõlve armastatud Gabriela ning tema armastuse võitmisest saab 37-aastase saksa keele ja kirjanduse õppejõu elueesmärk. Samueli elurajale põikavad ka kuu-uurija Valdemar, kes ise suurem mõistatus on kui Maa kaasleja, võõramaine naftainsener Rubén jpt rohkem või vähem kummalised tegelased (enamik tegelastest jätab siiski tavainimesest veidi neurootilisema mulje).

Hispaanlaste ütlus „*La vida no es un camino de rosas*” (otsetõlkes: elu ei ole rooside tee) sobib Samueli ja Gabriela üksteiseleidmise kirjeldamiseks küllaltki täpselt. Naine ei näi alguses Samueli üldse ära tundvat, seejärel käitub kummaliselt ning ei lase meest endale ligi. Samuel satub sellest masendusse (on ju tema elu saanud lõppeks mõtte – veeta see koos Gabrielaga), mistõttu üritab ta suhteid soojendada Mishima loomaarstiga, kellele paistab mehe seltskond üpriski meeldima hakanud olevat. Siiski ei tule (saatuse tahtel?) Samuelil kauni veterinaariga midagi välja: esimesel korral helistab Gabriela ning palub oma ennistise käitumise pärast vabandust ja teisel korral sajab nende jutuajamise ajal uksest sisse Valdemar, kelle segane kuujutt loomaarstile erilist muljet ei avalda.

Erilist mõnu pakuvad erudeeritud lugejale rohked intertekstuaalsed vihjed: romaanist leiab erinevaid paralleele ja näiteid saksa kultuurist (eeskätt kirjandusest). Samuelist on tõeliselt pühendunud oma ala asjatundja, tema loengud Hessest, Goethest, Kafkast ning teistest suurtest saksa või saksakeelsetest kirjanikest ei ole mitte teose süžeesst eraldiseisvad, vaid väga oskuslikult sellega põimitud, sulades romaaniga ühte ja andes juurde olulisi tähendusvarjundeid. Samuti tuleb kiita autori värvikat kirjutamislaadi – muusikat, maalikunsti, üldse tervet miljööd kirjeldab Miralles nii, et viibiksid justkui ise päikeselises Barcelonas. Silme ette tuleb valgusküllane linnasiluett, kõrvadesse kostub mahe džässmuusika ning mööduvate inimeste jutuvada ja kätel on tunda kerget sumedat tuuleiili.

Ka romaani ülesehitus langeb kokku selle ideega: pisikesed fragmendid moodustavad ühe terviku, igal fragmendil oma pealkiri (või *leitmotiv*, nagu Samuel armastas öelda). Võte annab teosele juurde õhulisust, teeb lugemise nauditavamaks ning kergemaks.

Inimestele meeldib tüpiseerida. Nii jagame elusündmused väikesteks (pisiasjadeks) ning suurteks, mis elu jäädavalt muudavad. Ent tihti varjutavad suured väiksemad, kuigi just tänu pisiasjadele saavutame oma elus suuremaid asju. Miralles'i romaan juhib tähelepanu elust rõõmu tundmisele, rõõmustamisele ka või õieti just nimelt väikest asjade üle. Romaani käest pannes jääb hinges motona kaasa helisema näituse pealkiri, mis oli üles pandud kohta, kus Gabriela Samuelile lapsepõlves „liblikasuudluse“ andis ning kus nad ka lõppeks kokku said:
ELAGU ELU!